

Plangebied op een kaart uit 1830-1850.
Bron: <http://www.watwaswaar.nl>

Midsland, Sudachterom
(gemeente Terschelling)
*Een bureau- en karterend
booronderzoek.*

ArGeoBoor rapport 1339
auteur: L.C. Nijdam (senior
prospector)

paraaf voor vrijgave
datum: 15 januari 2015

Opdrachtgever: Coop Vastgoed B.V.

ISSN: 2351-9975

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Kader	4
1.2 Doel en Vraagstelling.....	5
1.3 Administratieve gegevens	5
2 Gegevens plangebied	6
2.1 Beschrijving plangebied.....	6
2.2 Voorziene ontwikkeling.....	6
3 Bureauonderzoek	7
3.1 Aardkundige gegevens	7
3.2 Historie (Bron: Zwaal 2011).....	9
3.3 Archeologische gegevens	11
4 Archeologische verwachting	12
5 Archeologisch veldonderzoek	13
5.1 Methode	13
5.2 Resultaten en interpretatie	13
Conclusies.....	15
6 Aanbeveling.....	16
Literatuur.....	17
Bronnen Geraadpleegde Kaarten.....	17
Bijlage 1 aanleg ontwerp.....	18
Bijlage 2 boorstaten	19

Samenvatting

In opdracht van Coop Vastgoed B.V. heeft ArGeoBoor een archeologisch bureau- en karterend booronderzoek uitgevoerd op de locatie Sudachterom te Midsland (Gemeente Terschelling). De aanleiding van het onderzoek is de vervanging en uitbreiding van de bestaande parkeerplaats aan de Sudachterom. De uitbreiding van de parkeerplaats is onderdeel van de nieuwbouwplannen van de supermarkt. De parkeerplaats krijgt een oppervlakte van circa 430 m². Het is mogelijk dat bij de werkzaamheden de bodem geroerd wordt op plaatsen waar dit nog niet eerder gebeurd is. Hierbij kunnen eventueel aanwezige archeologische resten verstoord worden. Het plangebied ligt binnen de grenzen van het historisch centrum van Midsland (AMK-terrein 15056 met een hoge archeologische waarde). Ter plaatse worden archeologische resten verwacht, die kunnen teruggaan tot in ieder geval 1300 na Chr.

Uit de historische en archeologische gegevens blijkt dat het dorp Midsland in de late middeleeuwen, vóór 1300 is ontstaan. Op het Stryperkerkhof ten zuiden van Midsland zijn archeologische resten aangetroffen uit de 9^e eeuw op 1,8 m-mv onder het huidige maaiveld. Het is niet uitgesloten dat ook ter plaatse van Midsland een dergelijk dieper gelegen niveau aanwezig is. Archeologische resten kunnen bestaan uit resten van huizen en bijgebouwen die teruggaan tot in de late middeleeuwen in ieder geval tot in de 14^e eeuw, maar waarschijnlijk nog ouder. De resten worden verwacht op en in ontkalkte strand- en of duinafzettingen. Als gevolg van bebouwing en gebruik van het perceel zal de bovengrond verstoord zijn.

In de noordzijde van het plangebied zijn vanaf 110 cm –mv archeologische waarden in de vorm van grondsporen, ingegraven funderingen van steenbouw, uitbraaksleuven etc. te verwachten. De sporen kunnen teruggaan tot in de late middeleeuwen, waarschijnlijk tot in de 13^e eeuw, maar mogelijk nog verder terug tot in de 11^e of 10^e eeuw. In de zuidzijde van het plangebied, op de bestaande parkeerplaats is de bodem diep geroerd en worden geen archeologische resten meer verwacht binnen 160 cm-mv. Daarnaast is binnen het plangebied de top van strandafzettingen aangetroffen vanaf 160 cm-mv. Ook dit is een archeologisch niveau en hier kunnen archeologische resten verwacht worden uit de periode zoals deze ook ter plaatse van het Stryper kerkhof zijn aangetroffen, dus archeologische resten die teruggaan tot in de 9^e eeuw of ouder.

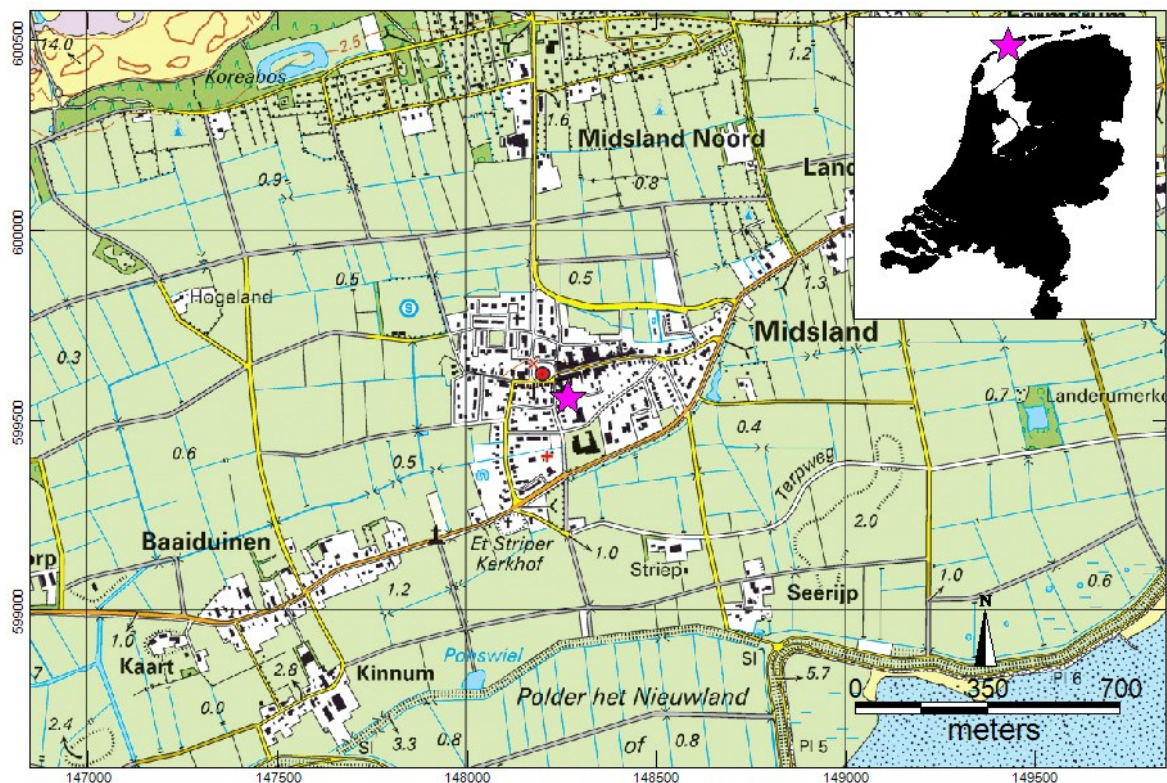
Ondanks dat het onderzoek zorgvuldig is uitgevoerd kan op basis van de aard van de onderzoeksmethode niet worden uitgesloten dat tijdens graafwerkzaamheden in het vrijgegeven deel van het plangebied alsnog archeologisch resten worden aangetroffen. ArGeoBoor wijst erop dat men bij bodem verstorende activiteiten verplicht is om eventuele vondsten en grondsporen te melden bij de Minister van OCW conform artikel 53 van de Monumentenwet uit 1988. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Terschelling en de provinciaal archeoloog dhr. Gilles de Langen tel: 058-2925487 (e-mail: vsmp@fryslan.nl).

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van Coop Vastgoed B.V. heeft ArGeoBoor een archeologisch bureau- en karterend booronderzoek uitgevoerd op de locatie Sudachterom te Midsland (Gemeente Terschelling). De aanleiding van het onderzoek is de vervanging en uitbreiding van de bestaande parkeerplaats aan de Sudachterom. De uitbreiding van de parkeerplaats is onderdeel van de nieuwbouwplannen van de supermarkt. De parkeerplaats krijgt een oppervlakte van circa 430 m². Het is mogelijk dat bij de werkzaamheden de bodem geroerd wordt op plaatsen waar dit nog niet eerder gebeurd is. Hierbij kunnen eventueel aanwezige archeologische resten verstoord worden. Het plangebied ligt binnen de grenzen van het historisch centrum van Midsland (AMK-terrein 15056 met een hoge archeologische waarde). Ter plaatse worden archeologische resten verwacht, die kunnen teruggaan tot in ieder geval 1300 na Chr.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3.¹ Het onderzoek is uitgevoerd in januari 2015.

Afbeelding 1. Plangebied (paars) op een topografische kaart.²

¹ Centraal College van Deskundigen Archeologie 2013

² Kadaster 2009

1.2 Doel en Vraagstelling

Het doel van het bureauonderzoek is om te komen tot een archeologische verwachting voor het plangebied.

Het doel van het karterend booronderzoek is het vaststellen van de bodemopbouw om een uitspraak te kunnen doen over de aan-of afwezigheid van archeologische niveaus en mogelijke bodemverstoringen binnen het plangebied. De opboorde grond zal worden bestudeerd op de aanwezigheid van archeologisch indicatoren zoals houtskool, aardewerk, verbrand leem, baksteenbrokjes etc. De volgende vragen staan bij het onderzoek centraal:

- Wat is de bodemopbouw in het plangebied?
- Is de bodem nog intact?
- Zijn nog archeologische waarden te verwachten binnen het plangebied?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen graafwerkzaamheden?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, zo ja welk type onderzoek?

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3 (Centraal College van Deskundigen Archeologie, 2013).

1.3 Administratieve gegevens

Tabel 1: administratieve gegeven.

Projectnaam	Sudachterom te Midland
Toponiem:	SUdachterom
Plaats	Midland
Kadastrale nr.	Terschelling sectie G nrs. 274 en 348 (deels)
Provincie:	Friesland
Gemeente:	Terschelling
Opdrachtgever:	Coop Vastgoed B.V. Postbus 87 6880 AN Schelp
Adviseur opdrachtgever:	Loket Breimer (Bouwkundig toetsing & advies)
Contact persoon:	Dhr. J.J. Breimer C.R. de Boerstraat 55 9204 LE Drachten T 0638309018 E info@loketbreimer.nl
Bevoegd gezag:	Gemeente Terschelling
Centrum Coördinaat plangebied	148267/599562
Oppervlakte:	430 m ²
Kaartblad:	5A
Onderzoekmeldingsnummer:	64505
Onderzoeknr.	52348

2 Gegevens plangebied

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 430 m² ligt aan de Sudachterom aan de achterzijde van de huidige en toekomstige winkel. Het plangebied is deels in gebruik als parkeerplaats (zuidzijde), tuin en twee schuren. Uit het veldbezoek is gebleken dat de oostzijde van het perceel is verhard met stelcon-platen.

Het maaiveld binnen het plangebied ligt ongeveer op 2,5 m + NAP.³ Het terrein loopt af naar de straat toe.

Afbeelding 2. detailkaart van het plangebied.⁴

2.2 Voorziene ontwikkeling

Binnen het plangebied is de sloop van de bestaande bebouwing voorzien. Hierna zal een parkeerplaats (430 m²) worden aangelegd. De bodem zal tot maximaal 50 cm worden ontgraven waarna puingranulaat en zand wordt aangebracht. Er zullen 6 straatkolken worden geplaatst tot eveneens ongeveer 50 cm –mv. Er zullen vanaf deze diepte goten worden aangelegd met buizen die het water afvoeren naar het bestaande riool. Richting het riool wordt de ingraving waarschijnlijk wat dieper. Een ontwerptekening van de parkeerplaats is opgenomen als bijlage 1.

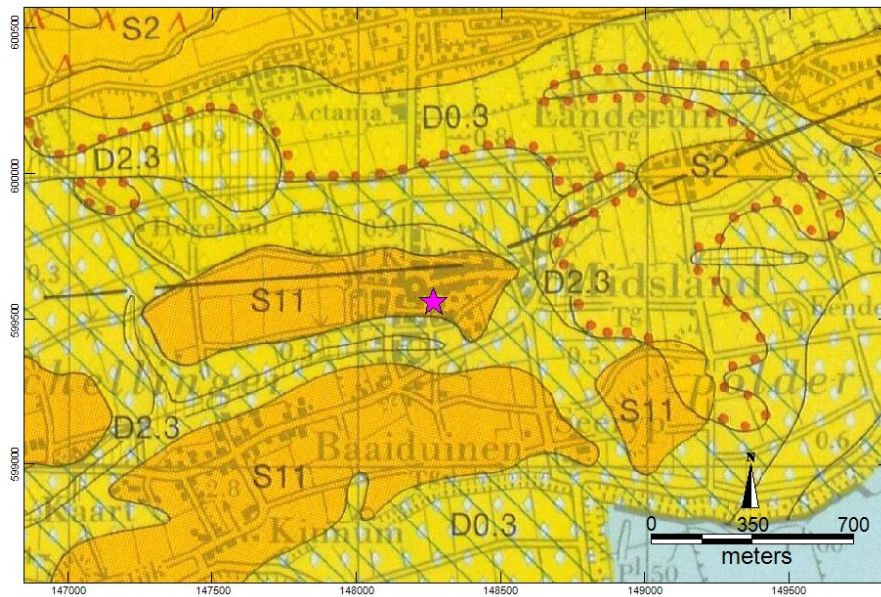
³ AHN 1997-2007

⁴ Kadaster 2014

3 Bureauonderzoek

3.1 Aardkundige gegevens

Uit de geologische kaart van Terschelling blijkt dat Midsland ligt op een strandwal (code S11). De strandwallen van de Waddenzee zijn waarschijnlijk ontstaan tussen 6000 en 4000 jaar geleden aan de toenmalige noordrand van het waddengebied. De eerste strandwallen lagen waarschijnlijk ten noorden van de huidige eilanden. Tussen de eilanden waren en zijn grote zeegaten aanwezig, die de kust een open karakter geeft. Deze situatie is tot op heden onveranderd.⁵

Afbeelding 3. Geologische kaart van Terschelling met het plangebied (paarse ster).⁶

Wanneer exact de huidige strandwal van Terschelling is gevormd, is niet bekend, maar mogelijk al voor de Romeinse tijd. Rondom Midsland komen meerdere oost-west gestrekte wallen voor met daartussen langgestrekte laagten van oude geulen. Het dorp Midsland is gelegen op een strandwal, strandafzettingen met daarop een duin. De strandafzettingen worden tegenwoordig gerekend tot de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort, de duinen worden gerekend tot het Laagpakket van Schoorl).⁷

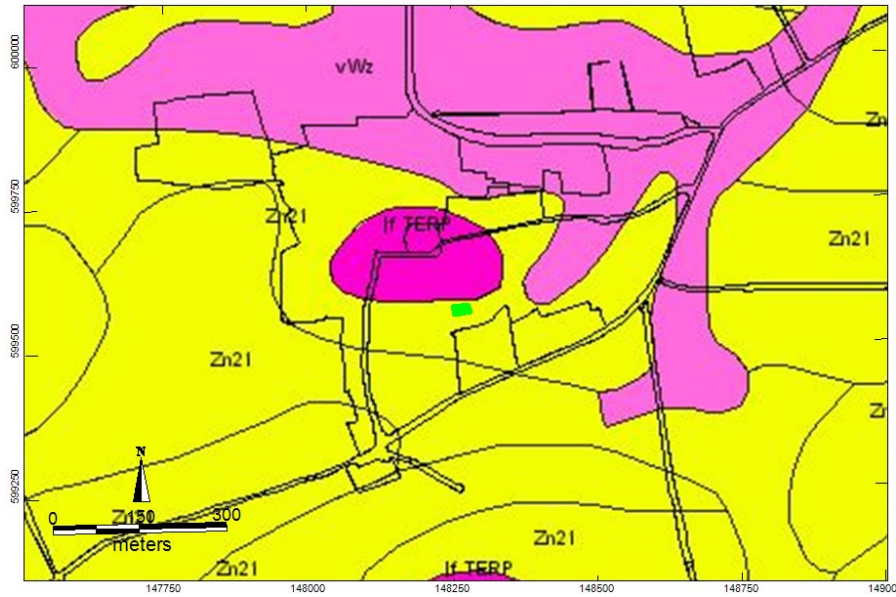
Ten zuiden van het plangebied ligt een geul die het dorp in tweeën splitste. Bij geologisch onderzoek in de laagte ten zuiden van Midsland is de onderzijde van een aangetroffen veenlaag gedateerd tussen 1280 en 1390 na Chr.⁸ De afzettingen in de geul worden gerekend tot de afzettingen van de Duinkerke (nu, Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren).

⁵ De Mulder 2003

⁶ Rijks Geologische Dienst 1977

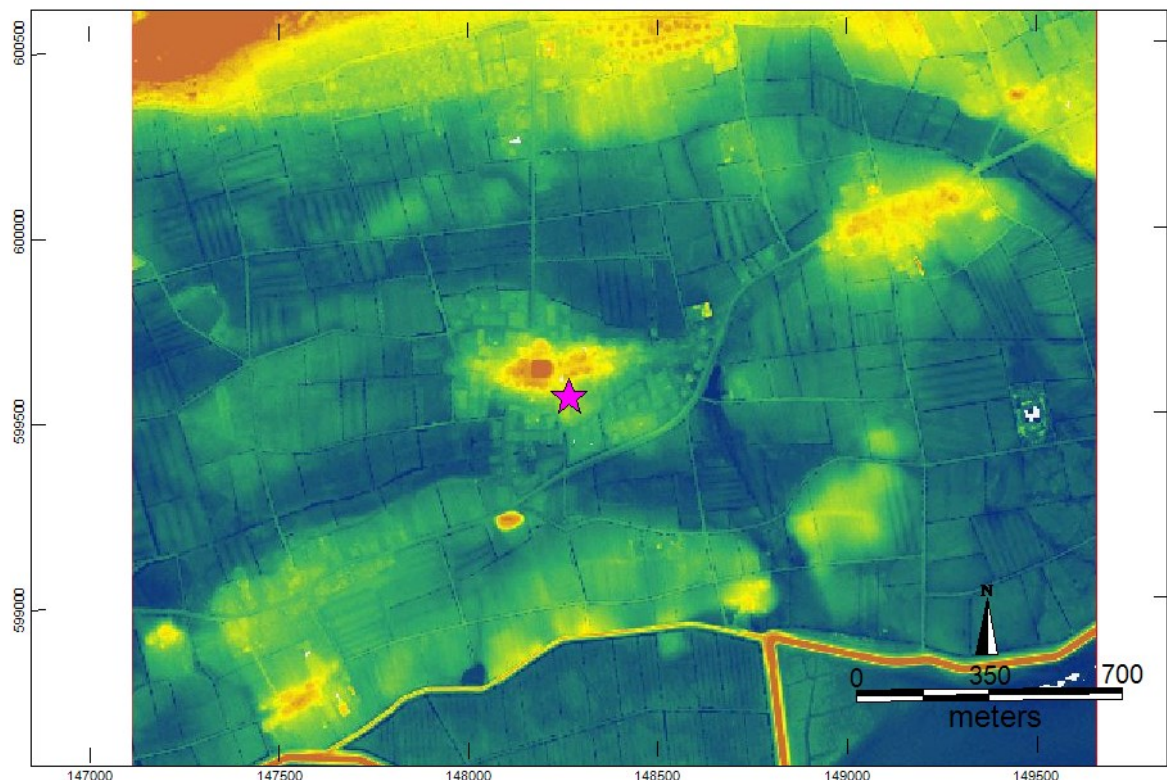
⁷ De Mulder 2003

⁸ Zwaal 2011

Afbeelding 4. Plangebied (groene rechthoek) op de bodemkaart van de omgeving van Midsland.⁹

Uit de bodemkaart blijkt dat het plangebied net buiten de terp ligt. In het plangebied zijn vlakvaaggronden in leemarm en zwak lemig fijn zand gekarteerd (code Zn21, grondwatertrap III). De paarse gebieden ten noorden en oosten van Midsland zijn moerige eerdgronden met een moerige bovengrond op zand.

Afbeelding 5. Midsland en omgeving op een hoogtekaart op basis van het AHN-1.¹⁰

⁹ Alterra 1965-1995

¹⁰ AHN-1 1997-2003

Op een hoogtekkaart van de omgeving van Midsland valt de hoge ligging van het dorp op. De oost-west lopende geulpatronen ten noorden en zuiden van de hoogte van Midsland zijn eveneens goed te zien. Het plangebied valt net als op de bodemkaart buiten het hoogste deel van het dorp.

In 1962 zijn bij rioleringswerkzaamheden in het centrum van Midsland waarnemingen gedaan van onder andere de bodemopbouw.¹¹ Hieruit bleek dat het hoge deel van het dorp een natuurlijke hoogte lag die vanaf de 12^e eeuw is opgehoogd met afval, zand en daardoor anderhalve meter hoger was geworden. Ten zuiden van de hoogte werden veenlagen geconstateerd, die waren afgedekt met zand.

3.2 *Historie (Bron: Zwaal 2011)*

Midsland is ontstaan op een rug van oud duinzand. De voormalige St. Willibrorduskerk stond in Midsland op dezelfde plek als de huidige kerk. Hij is in 1880 afgebroken. De voormalige kerk duikt op in archieven in 1440, maar ontbreekt op lijsten uit 1270. Ergens in de tussenliggende periode zal de kerk gebouwd zijn. Archeologisch onderzoek op het Stryper kerkhof ter plaatse van de voormalige St. Maartenskerk op 350 meter ten zuiden van het plangebied heeft belangrijke informatie opgeleverd. Het onderzoek, dat is uitgevoerd in de jaren 1966-1968, bracht een oud-duinoppervlak aan het licht op circa 1,80 onder het huidige maaiveld. Rond 850 na Chr. is op dit duin een houten gebouwtje neergezet van 6 meter bij 5,80 meter. Daarvóór werd het duin al als begraafplaats gebruikt. Rond 950 à 1000 is het duin verhoogd en uitgebreid en werden een nieuwe kerk gebouwd. Deze kerk werd later enkele malen uitgebreid. De St. Maartenskerk is door de watergeuzen in 1569 in band gestoken. De toren is in 1603 ingestort. Het terrein is als begraafplaats in gebruik gebleven tot 1916.

Afbeelding 5. Kadastrale minuutplan uit circa 1811-1831.¹²

¹¹ Zwaal 2011

¹² Kadaster 1811-1831

Uit de projectie van het plangebied op de minuutplan blijkt dat deze gedeeltelijk bebouwd was en verder in gebruik was als tuin (zie afbeelding 5).¹³ Op de militaire kaart uit de periode 1830-1850 is de situatie ongeveer gelijk (zie afbeelding 7). Ten zuiden van het dorp lag bouwland. Aan de overzijde van de laagte ten zuiden van het dorp ligt het Stryper kerkhof.

Afbeelding 6. Midsland op de Militair Topografische Kaart uit de periode 1830-1850.¹⁴

Twee kaarten uit de 20^e eeuw zijn opgenomen in afbeelding 7. Hieruit blijkt dat de locatie gedurende de 20^e eeuw bebouwd is geweest of in gebruik was als tuin.

Uit het BAG (Basis Administratie van Gebouwen) blijkt dat het huidige panden grenzend aan het plangebied gebouwd zijn in 1904, 1955 of later (zie afbeelding 2).¹⁵

Afbeelding 7. Plangebied geprojecteerd op kaarten uit de 20^e eeuw.¹⁶

¹³ Kadaster 1811-1832

¹⁴ Bureau voor Militaire Verkenningen 1830-1850

¹⁵ BAG 2014

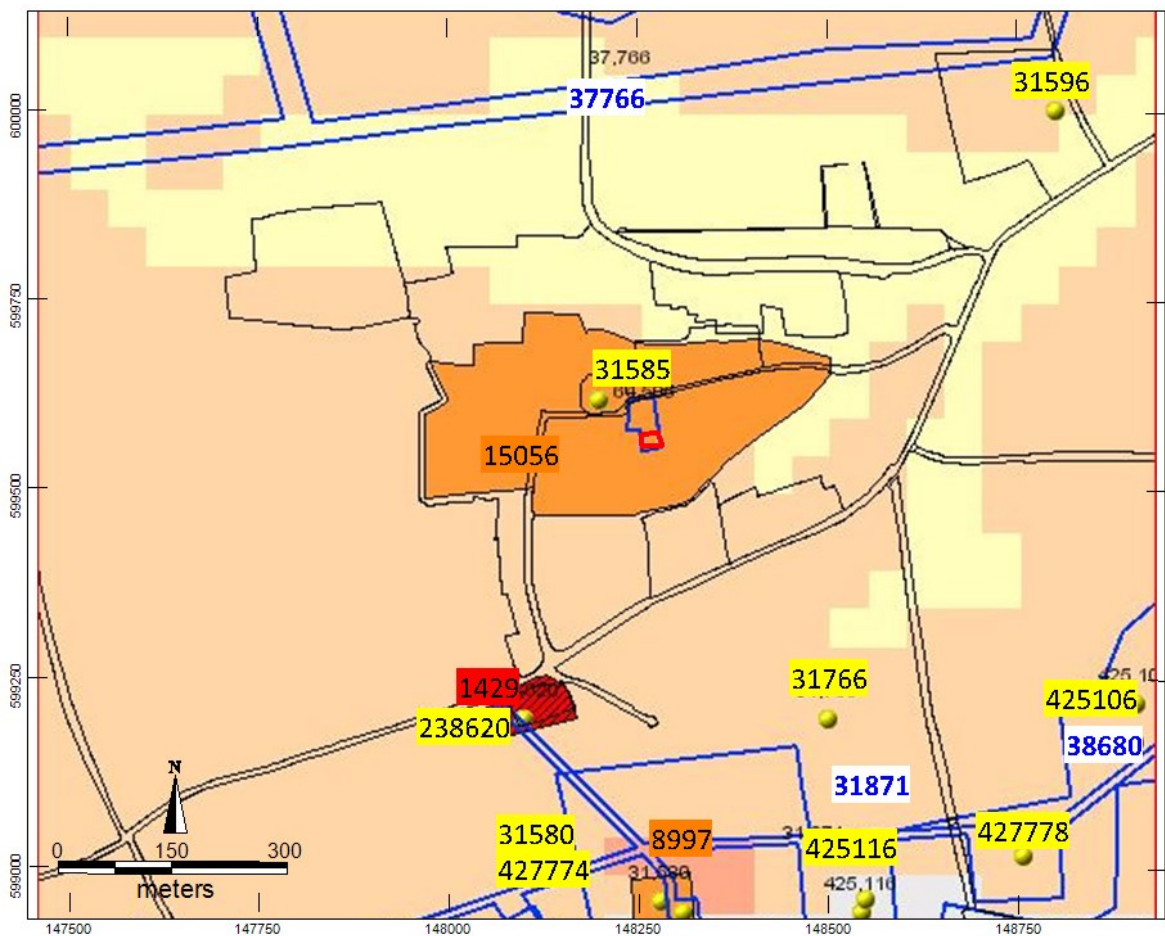
¹⁶ Bureau voor Militaire Verkenningen 1932; Kadaster 1952, 1961, 1971, 1984 en 2009

3.3 Archeologische gegevens

Het plangebied ligt binnen AMK-terrein 15056, de kern van Midsland, met een hoge archeologische waarde. Binnen dit AMK-terrein worden archeologische resten verwacht uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.

Ten zuiden van Midsland ligt het Stryper kerkhof. Dit is een beschermd archeologisch monument waar resten van een kapel uit 850 na Chr. zijn opgegraven evenals resten van kerkgebouwen uit de eeuwen daarna (AMK-terrein 1429, waarneming 238620).

Ten zuiden van Midsland ligt AMK-terrein 8997 (waarneming 31580). Hier liggen de resten van een kasteel uit de middeleeuwen. Het kasteel is verwoest in 1569. Het terrein is geëgaliseerd. Het zou gaan om het kasteel van Jan van Arkel, die het liet bouwen op grond die hij in 1399 van de hertog van Albrecht van Beieren kocht. Wanneer de bouw begonnen is, is onbekend.

Afbeelding 8. Informatie uit het archeologisch informatie systeem (Archis). Opgenomen zijn AMK-terreinen, waarnemingen (zwarte nummers, gele achtergrond) en onderzoeksmeldingen (blauwe letters, witte achtergrond).¹⁷

Waarnemingen

Binnen het AMK-terrein 14056 is waarneming 31585 verricht. Bij rioleringswerkzaamheden zijn 12^e eeuwse scherven en geïmporteerd Siegburgs aardewerk uit de 14^e eeuw aangetroffen.

¹⁷ RCE 2014

Waarneming 31596 ten noordoosten van Midsland betreft de vondst van een aardewerkcomplex uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. De vondsten bevonden zich in humeus zand dat deel uitmaakte van een verhoging ter plaatse van buurtschap Landerum.

Waarneming 31766 is de vondst van aardewerkfragmenten uit de late middeleeuwen A. De vondsten bevonden zich ter plaatse van buurtschap Strijp in humeus zand dat lag op een natuurlijke uit zeezand bestaande verhevenheid.

Waarnemingen 255106, 427778, 425116 en 427774 : Bij booronderzoek zijn diverse terpen ontdekt met talrijke indicatoren waaronder kogelpot aardewerk. De terpen worden gedateerd in de vroege, late middeleeuwen en nieuwe tijd.

Onderzoeksmeldingen

37766: Dit betreft een uitgevoerd booronderzoek. Geadviseerd wordt om terreindelen die lager dan 1,0 m –NAP liggen een lage verwachting te geven en terreinen die hoger dan 1 meter boven NAP liggen een hoge verwachting te geven.

31871 en 38680: Dit zijn uitgevoerde booronderzoeken. De onderzoeken hebben diverse sporen van bewoning aangetoond in de vorm van terpen op natuurlijke hoogtes langs geulen in de vroege middelen t/m nieuwe tijd.¹⁸

4 Archeologische verwachting

Uit de historische gegevens blijkt dat het dorp Midsland in de late middeleeuwen, vóór 1300 is ontstaan. Op het Stryperkerkhof ten zuiden van Midsland zijn archeologische resten aangetroffen uit de 9^e eeuw op 1,8 m-mv onder het huidige maaiveld. Het is niet uitgesloten dat ook ter plaatse van Midsland een dergelijk dieper gelegen niveau aanwezig is.

Archeologische resten kunnen bestaan uit resten van huizen en bijgebouwen die teruggaan tot in de late middeleeuwen in ieder geval tot in de 14^e eeuw, maar waarschijnlijk nog ouder. De resten worden verwacht op en in ontkalkte strand- en of duinafzettingen. Als gevolg van bebouwing en gebruik van het perceel zal de bovengrond verstoord zijn.

¹⁸ Veenstra 2010

Afbeelding 9. Ligging boorpunten.

5 Archeologisch veldonderzoek

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 13 januari 2015 door dhr. L.C. Nijdam.

5.1 Methode

Veldinspectie

Bij de veldinspectie is gelet op hoogteverschillen en andere bodemontsluitingen die van belang kunnen zijn voor de archeologische verwachting van het plangebied.

Karterend booronderzoek

Verspreid in het plangebied zijn 5 boringen gezet met Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn doorgezet tot circa 200 cm –mv. De archeologische belangrijke kenmerken, zoals genoemd in de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode zijn bestudeerd en indien aanwezig beschreven.¹⁹ De boringen zijn ingemeten ten op zichte van de huidige topografie.

5.2 Resultaten en interpretatie

De boorpunten staan aangegeven in afbeelding 9 en de boorstaten zijn opgenomen in bijlage 2. De boringen 1 t/m 3 zijn uitgevoerd in de tuin van het huisje nr. 7a. De boringen 4 en 5 zijn op de huidige parkeerplaats uitgevoerd.

¹⁹ Bosch 2007

Veldinspectie

Uit de veldinspectie zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Wel bleek dat de oostzijde van het plangebiedje verhard is met stelconplaten en bebouwd. Hier zijn geen boringen uitgevoerd.

Karterend booronderzoek

In opgebrachte lagen is kalkrijk matig humeus zeer fijn zand opgeboord. Het zand van de hieronder gelegen geroerde, zwak puinhoudende, zwak humeuze, bruinigrijze oude bouwvoor is kalkloos. Hieronder ligt schoon lichtgrijs kalkloos duinzand. In de boringen 3 en 4 is vanaf 160 cm –mv een dieper gelegen niveau aangetroffen dat geïnterpreteerd is als een strandzandafzetting.

De boringen 1 en 2 geven eenzelfde bodemopbouw te zien. Onder een laag opgebrachte grond met een dikte van 60 cm ligt een oude bouwvoor/geroerde laag met ongeveer dezelfde dikte. Deze oude bouwvoor gaat rond 115 cm –mv over in schoon licht grijs duinzand. In boring 3 is de opgebrachte laag dunner, maar is de oude bouwvoor/geroerde laag dikker. Daarnaast is in boring 3 vanaf 170 cm –mv een zwak humeuze bruinoranje zandlaag aanwezig met weinig plantenresten. Dit wordt geïnterpreteerd als de top van een strandafzetting.

In de boringen 4 en 5 geplaatst op de bestaande parkeerplaats zijn tot 160 respectievelijk 130 cm –mv geroerde lagen aangetroffen, die doorlopen tot in het schone strandzand (boring 4) of duinzand (boring 5). Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat deze verstoringen te maken hebben met het aanleggen van riolering in de Sudachterom.

In de onderstaande tabel zijn de opgeboorde lagen samengevat. De getallen zijn cm –mv.

Boring	Opgebrachte lagen.	Geroerde lagen/aanleg riolering?	Oude bouwvoor (kalkloos)	Duinzand (Kalkloos)	Strandzand
1	0-60 (kalkrijke grond)	-	60-120 zwak puinhoudend	120-200	-
2	0-60	-	60-115	115-150	-
3	0-30	-	30-110	110-170	170-200
4	0-65	65-160	-	-	160-200
5	0-70	70-130	-	130-170	-

Conclusies

- Wat is de bodemopbouw in het plangebied?
In het plangebied zijn tot circa 60 cm-mv opgebrachte bodemlagen aanwezig. Hieronder zijn in de boringen 1 t/m 3 in de noordzijde van het plangebied geroerde lagen aanwezig tot circa 110 cm –mv . In de zuidzijde ter plaatse van de bestaande parkeerplaats is de bodem tot 130 à 160 cm-mv geroerd. Onder de geroerde lagen bevindt zich een laag duinzand tot circa 170 cm-mv op strandafzettingen.
- Is de bodem nog intact?
Onder de opgebrachte en geroerde lagen in boringen 1 t/m 3 is de bodem vanaf circa 110 cm-mv intact . In de boringen 4 en 5 is de bodem vanaf 130 à 160 cm intact. In de boringen 1 t/m 3 kunnen archeologische resten aanwezig zijn direct onder de geroerde lagen vanaf 110 cm –mv. In de boringen 4 en 5 is de verstoring dermate diep dat eventuele grondsporen in de duinafzetting niet meer verwacht worden.
- Zijn archeologische waarden te verwachten in het plangebied?
In de boringen 1 t/m 3 zijn vanaf 110 cm –mv archeologische waarden in de vorm van grondsporen, ingegraven funderingen van steenbouw, uitbraaksleuven etc. te verwachten. De sporen kunnen teruggaan tot in de late middeleeuwen, waarschijnlijk tot in de 13^e eeuw, maar mogelijk nog verder terug tot in de 11^e of 10^e eeuw. Daarnaast is binnen het plangebied de top van de strandafzettingen aangetroffen vanaf 160 cm-mv. Ook dit is een archeologisch niveau en hier kunnen archeologische resten verwacht worden uit de periode zoals deze ook ter plaatse van het Stryper kerkhof zijn aangetroffen, dus archeologische resten die terug gaan tot in de 9^e eeuw of verder.
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen graafwerkzaamheden?
De voorziene aanleg van de nieuwe parkeerplaats geeft slechts een beperkte bodemverstoring dieper dan 50 cm. Het gaat dan alleen om het aanleggen van een drainage leiding richting het riool. De voorziene bodem verstoring dieper dan 110 cm-mv is zeer gering. De werkzaamheden vormen geen bedreiging voor eventueel aanwezige archeologische resten ter plaatse.
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, zo ja welk type onderzoek?
Een archeologisch vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

6 Aanbeveling

Het wordt aanbevolen om ter plaatse van de nieuw aan te leggen parkeerplaats geen archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren. Mochten er in de toekomst werkzaamheden gaan plaatsvinden waarbij de bodem dieper verstoord wordt dan 110 cm-mv dan wordt aanbevolen om een archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren door middel van een gravend onderzoek.

Onderhavig advies dient te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid in dit geval de Gemeente Terschelling. Deze zullen op basis van de aangeleverde gegevens een besluit nemen over deze aanbeveling.

ArGeoBoor wijst erop dat men bij bodem verstorende activiteiten verplicht is om eventuele vondsten en grondsporen te melden bij de Minister van OCW conform artikel 53 van de Monumentenwet uit 1988. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Terschelling en de provinciaal archeoloog dhr. Gilles de Langen tel: 058-2925487 (e-mail: vsmp@fryslan.nl).

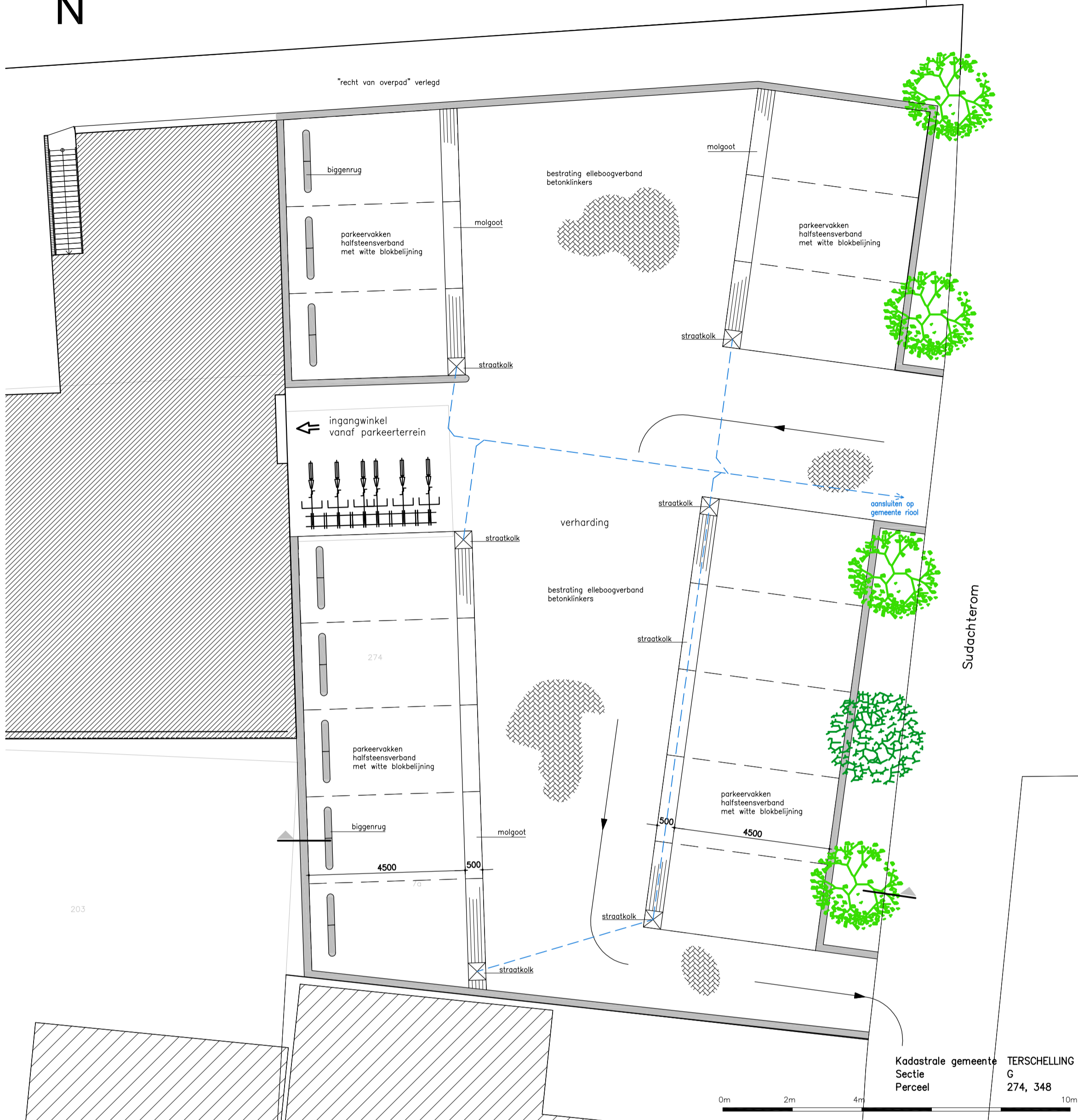
Literatuur

- Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. Staring Centrum Wageningen.
- Bosch, J.H.A., 2008: Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1. Op basis van de Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 5.2. Deltares-rapport 2008-U-R0881/A.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989: Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters, Nederlands Normalisatie-instituut Delft.
- Veenstra H.W., 2010: Verdiepingsslag FAMKE Terschelling, gemeente Terschelling; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek te behoeve van aanzet verdiepingsslag. RAAP-rapport 1964
- Zwaal A.J. 2011: Terschellinger Historie. Gemeente museum. Het Behouden Huys - Terschelling - 2000. 3^e uitgave.

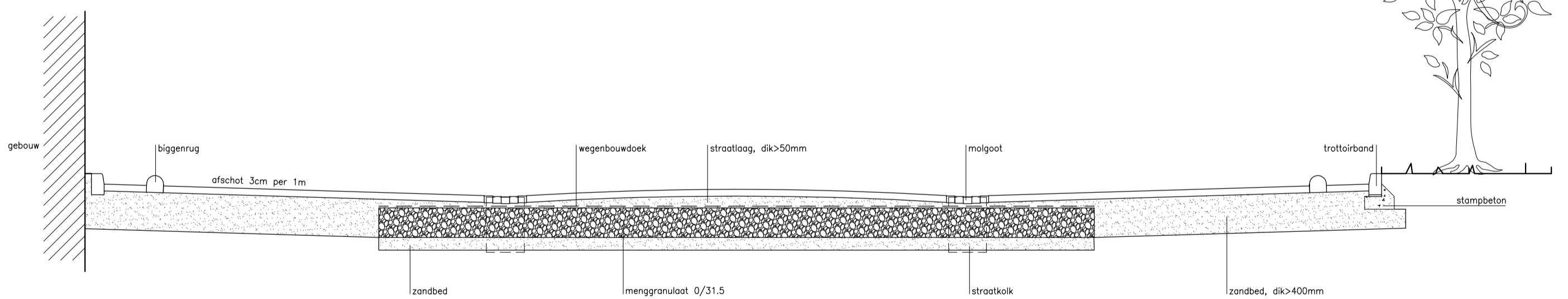
Bronnen Geraadpleegde Kaarten

- AHN-1 1997-2003 en AHN-2 2007-2012. Actueel Hoogtebestand Nederland: AHN kaart geraadpleegd op <http://ahn.geodan.nl/ahn/>
- Alterra 1965-1995. Bodemkaart van Nederland. Geraadpleegd op <http://archis2.archis.nl/archisii/html/>
- BAG 2014. <http://bagviewer.pdok.nl/index.html>
- Bureau voor Militaire Verkenningen 1830-1850: Militaire Topografische kaart (Nettekening), kaartnummer 05_1rd. Geraadpleegd op www.watwaswaar.nl
- Bureau voor Militaire Verkenningen 1932: Militaire Topografische kaart (Bonneblad), kaartnummer 38 West-Terschelling. Geraadpleegd op www.watwaswaar.nl
- Kadaster 1811-1832: Minuutplan van Terschelling, Noord Holland, sectie B, blad 01. Geraadpleegd op www.watwaswaar.nl
- Kadaster jaargangen 1971, 2009: Topografische kaart 1:25.000. kaartblad 5A Terschelling. Geraadpleegd op www.watwaswaar.nl
- Kadaster 2012: Topografische ondergrond van Nederland schalen 1: 10.000 en 1: 25.000. <http://www.kadaster.nl/top10nl> (open data).
- Kadaster 2014: Kadastrale kaart van Nederland. Geraadpleegd op: <https://kadaster-online.kadaster.nl/default.asp>
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2014: Archeologische Monumentenkaart. Geraadpleegd op <http://archis2.archis.nl/archisii/html/>

Bijlage 1 aanleg ontwerp

PLATTEGROND

DOORSNEDE - 1:50-

project : Verbouw Coop winkelpand met woning
Oosterburen 2 - 6 te Midsland
opdrachtgever : Coop Vastgoed bv
Markweg 8, 6883JM Velp
onderdeel : voorstel parkeerterrein indeling

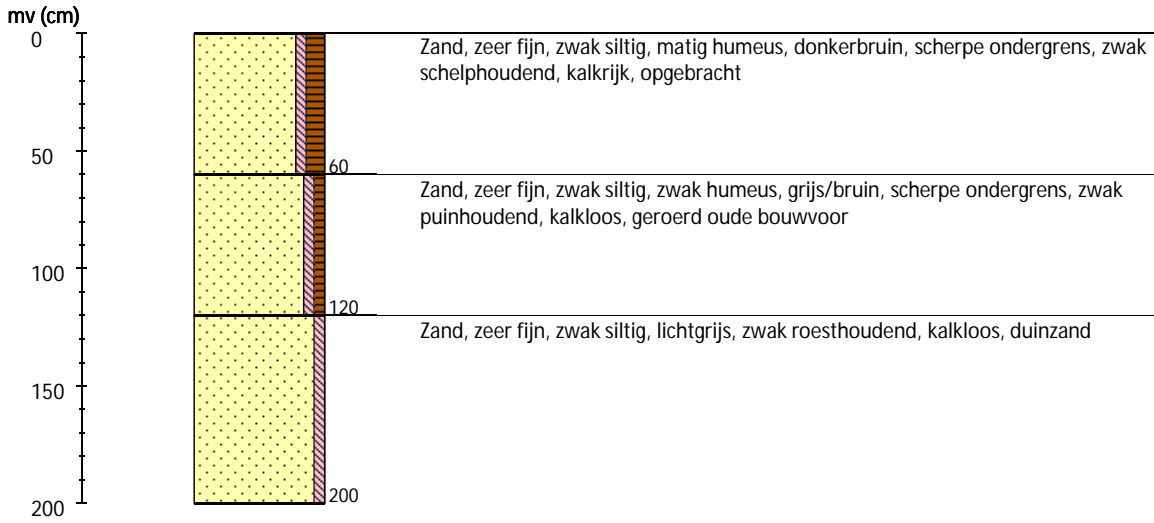
geleend : RR formaat : A2 schaal : 1:100 / 1:50 datum : 22-12-2014 gewijzigd :-

DMA - bouwkundig teken- en adviesbureau werk : 14127
Foarwei 72 / 9298JM Kollumerzwaag / www.dma-noord.nl
tel: 0511-449900 / fax: 0511-449449 / E-mail: info@dma-noord.nl blad : T - 01

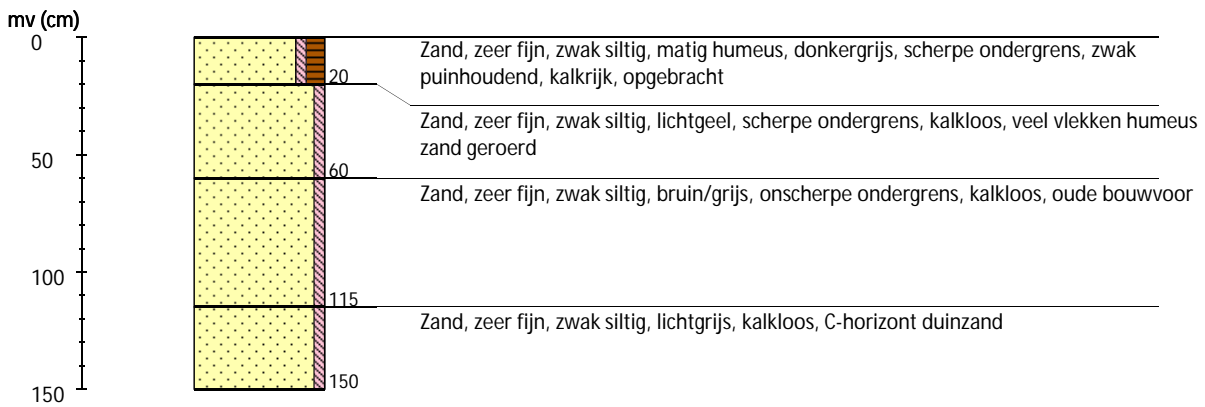
Alle maatvoeringen, constructies en detailleringen in het werk te controleren c.q. te meten! -- Alle fundering-, beton-, staal- en houtconstructies volgens nadere berekening en tekening constructeur -- Aannemer is verantwoordelijk voor maatvoering en controle van alle prefab aangeleverde onderdelen en constructieonderdelen -- Het bouwen c.q. verbouwen zal geschieden overeenkomstig de eisen van het bouwbesluit en de daarbij behorende NEN-bladen

Bijlage 2 boorstaten

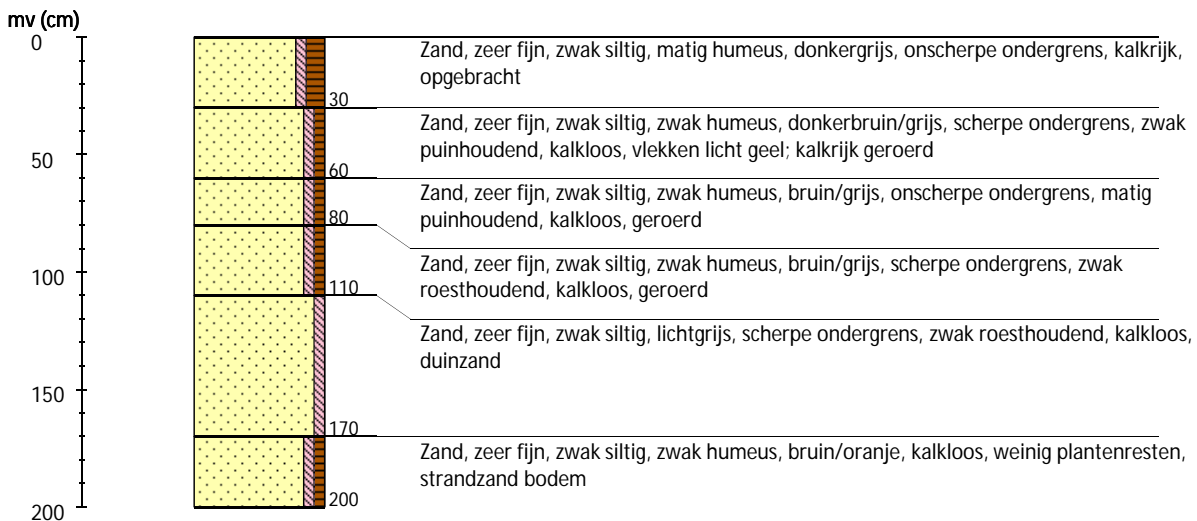
Boring 1

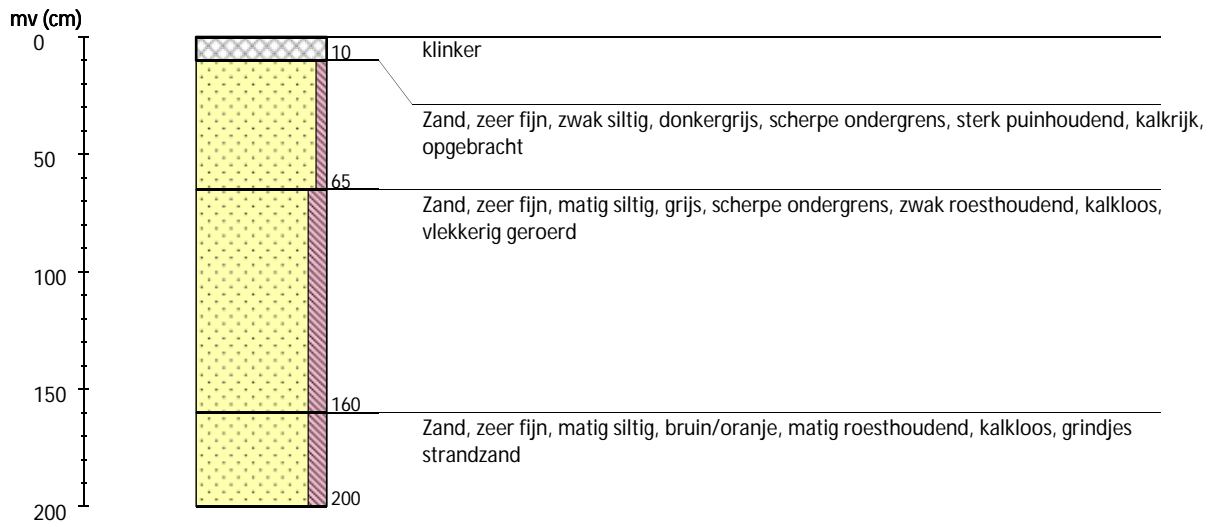
Boring 2

Boring 3

Boring 4

Boring 5

